

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

เรื่อง

หลักเกณฑ์ในการป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
ทางผลประโยชน์

ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ชั้น 10 อาคารดิทีทแฮล์มทาวเวอร์ส บี

93/1 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทร. 02-695-9537

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	1
2. หลักการในการป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์	2

บทนำ

สำนักงานอยู่ระหว่างปรับปรุงประกาศสำนักงานที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และหลักเกณฑ์ในป้องกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง สำนักงานจึงเห็นควรนำเสนอหลักการเพื่อรับฟังความคิดเห็น

ทั้งนี้ หากท่านมีข้อเสนอแนะโปรดส่งกลับมาที่ suchekan@sec.or.th หรือ โทรสาร : 02-695-9746 ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2549 เพื่อสำนักงานจะได้รวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาพิจารณา และออกประกาศต่อไป หรือหากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับหลักการดังกล่าว กรุณาติดต่อ คุณสุชีว์กัญญ์ ลิขิตตชัย ฝ่ายกำกับธุรกิจจัดการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โทร : 02-695-9537 หรือ โทรสาร : 02-695-9746

หลักการเรื่องการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความเป็นมา

ในการจัดการกองทุน บริษัทจัดการต้องทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเงินทุนของผู้ลงทุนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ระวังระมัดระวังและต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ลงทุนเป็นสำคัญ ดังนั้น บริษัทจัดการจึงต้องบริหารจัดการกองทุนโดยไม่กระทำการใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทจัดการกับผู้ลงทุนได้

ทั้งนี้ เนื่องจากบริษัทจัดการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจจัดการกองทุนรวมต้องมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว ไม่นต่ำกว่า 100 ล้านบาท บริษัทจัดการจึงจำเป็นต้องมีการบริหารพอร์ตการลงทุนเพื่อบริษัทจัดการอย่างเหมาะสม โดยต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างพอร์ตของบริษัทจัดการกับพอร์ตของกองทุนได้ สำนักงานจึงได้ปรับปรุงเกณฑ์การลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการเพื่อให้บริษัทจัดการสามารถบริหารเงินทุนของตนเองได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งรวบรวมประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ไว้ในประกาศฉบับเดียวกัน เพื่อวางมาตรฐานให้บริษัทจัดการถือปฏิบัติและหลีกเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติในกรณีที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อคุ้มครองประโยชน์กับผู้ลงทุนอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

➤ กองทุนรวม : ตามมาตรา 126 (1) แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดว่า ในการจัดการกองทุนรวม ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์กระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์แก่ผู้ถือหน่วยลงทุนตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

➤ กองทุนส่วนบุคคล : ตามมาตรา 139 (5) แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดว่า ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์กระทำการอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

เจตนารมณ์

เพื่อกำหนดหลักการให้บริษัทจัดการทราบถึงการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมทั้งวิธีการในการป้องกันและหลีกเลี่ยงในกรณีที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ขึ้น ทั้งนี้ หลักการดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนที่เพิ่มขึ้นกับบริษัทจัดการ

หลักการในเรื่องการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และหลักเกณฑ์ในการป้องกัน โดยแบ่งเป็น 4 หมวด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หมวดที่ 1 การลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการ ประเด็นที่แตกต่างจากหลักเกณฑ์เดิม ได้แก่

1. ไม่กำหนดขอบเขตหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่จะลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการ แต่ต้องถือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินดังกล่าวเกิน 1 ปี เว้นแต่กรณีที่เป็นการลงทุนในตราสารที่มีอายุต่ำกว่า 1 ปีและบริษัทจัดการถือครองจนครบอายุตราสาร อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุจำเป็นและสมควรที่ต้องขายหลักทรัพย์ก่อนกำหนด บริษัทจัดการต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และรายงานให้สำนักงานทราบภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ขายหลักทรัพย์ดังกล่าว

2. เพื่อป้องกันมิให้บริษัทจัดการสามารถแสวงหาประโยชน์จากการบริหารจัดการกองทุน โดยทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของพอร์ตของบริษัทจัดการในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบกองทุน กำหนดให้บริษัทจัดการปฏิบัติดังนี้

2.1 กรณีที่บริษัทจัดการมอบหมายให้บริษัทจัดการกองทุนส่วนบุคคลอื่นบริหารเงินทุนของตน บริษัทจัดการจะต้องไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจลงทุน และบริษัทจัดการกองทุนส่วนบุคคลดังกล่าวต้องมีอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ บริษัทจัดการสามารถกำหนดเพียงนโยบายการลงทุนเท่านั้น

2.2 กรณีที่บริษัทจัดการบริหารพอร์ตการลงทุนของบริษัทจัดการเอง บริษัทจัดการต้องจัดให้มีระบบงานที่เป็นไปตามลักษณะดังนี้

2.2.1 กำหนดนโยบายการลงทุนเพื่อบริษัทอย่างชัดเจน

2.2.2 แยกหน่วยงานที่รับผิดชอบการลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการต่างหากจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารพอร์ตของกองทุน

2.2.3 จัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการล่วงรู้ข้อมูลที่ยังไม่เปิดเผยของพอร์ตของกองทุน

2.2.4 จัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงในการลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัท

2.2.5 จัดให้มีระบบป้องกันในการลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น การให้ priority ในการจัดสรรหลักทรัพย์ให้กับกองทุนก่อน มีระบบ time stamp ในการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อป้องกัน front running เป็นต้น

3. กรณีที่พอร์ตของบริษัทมีมูลค่าเกินกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป บริษัทจัดการต้องเปิดเผยข้อมูลไว้ในหนังสือชี้ชวนหรือสัญญาจัดการกองทุนส่วนบุคคล โดยมีความหมายสรุปได้ว่า บริษัท

จัดการอาจลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการเช่นเดียวกับพอร์ตของกองทุน ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจลงทุนหรือลูกค้าที่ต้องการทราบข้อมูลการลงทุนเพื่อพอร์ตของบริษัทจัดการสามารถขอข้อมูลได้ที่บริษัทจัดการ

หมวดที่ 2 การรับผลประโยชน์ตอบแทนจากบริษัทนายหน้า (soft commissions) ประเด็นใหม่เพิ่มเติม ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1. บริษัทจัดการสามารถรับผลประโยชน์ตอบแทนจากการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทนายหน้าได้ โดยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1.1 บริษัทนายหน้าให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่กองทุนที่ซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทนายหน้านั้น

1.2 ผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับไว้ต้องเป็นประโยชน์ในการจัดการกองทุนโดยตรง

1.3 ธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ต้องเป็นรายการที่บริษัทจัดการตัดสินใจโดยใช้ความรู้ความสามารถเพียงผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยต้องเป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อกองทุน และไม่มีผลทำให้กองทุนต้องเสียประโยชน์

1.4 บริษัทจัดการต้องไม่ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ก่อให้เกิดความจำเป็น (churning)

2. บริษัทจัดการต้องเปิดเผยข้อมูลพร้อมคำอธิบายในการรับผลประโยชน์ตอบแทนจากบริษัทนายหน้าเพื่อกองทุน และจัดเก็บเอกสารหลักฐานไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่ได้มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว โดย

- กองทุนรวม : เปิดเผยในรายงานรอบระยะเวลาหกเดือนของรอบปีบัญชีหรือปีปฏิทิน และรายงานทศรอบปีบัญชีของกองทุนรวม และเปิดเผยวิธีการจัดการในการรับผลประโยชน์ตอบแทนไว้ในหนังสือชี้ชวน

- กองทุนส่วนบุคคล : แจ้งให้ลูกค้าทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาจัดการกองทุนส่วนบุคคล

หมวดที่ 3 การทำธุรกรรมเพื่อกองทุนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง (affiliated transactions)

ประเด็นส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม แต่เพิ่มหลักการในส่วนของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนตามที่ขีดเส้นใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดบุคคลดังต่อไปนี้ ถือเป็นการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุน

1.1 บุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐซึ่งถือหุ้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) บุคคลที่ถือหุ้นของบริษัทจัดการเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจัดการ

(ข) บุคคลที่ถือหุ้นของบุคคลตาม (ก) เกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบุคคลดังกล่าว เว้นแต่บุคคลตาม (ก) เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในต่างประเทศ

ในกรณีที่บริษัทจัดการหรือบุคคลตาม (ก) เป็นบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลการถือหุ้นของบุคคลตาม (ก) และ (ข) ให้ใช้ข้อมูลการถือหุ้นล่าสุดที่ได้จากระบบเซ็ท สมาร์ท (SET Market Analysis and Reporting Tool) และในกรณีที่บริษัทจัดการหรือบุคคลตาม (ก) มิได้เป็นบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลการถือหุ้นของบุคคลตาม (ก) และ (ข) ให้ใช้ข้อมูลล่าสุดที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ ให้บริษัทจัดการตรวจสอบข้อมูลการถือหุ้นดังกล่าว ณ วันทำการแรกของแต่ละเดือน เพื่อใช้เป็นข้อมูลรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องประจำเดือนนั้น ๆ

1.2 นิติบุคคลที่บริษัทจัดการถือหุ้นของนิติบุคคลดังกล่าวเกินกว่าร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด

1.3 ผู้บริหารของบริษัทจัดการ

1.4 ผู้จัดการกองทุนของกองทุน

1.5 นิติบุคคลที่บุคคลตาม 1.3 หรือ 1.4 ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

1.6 ผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนที่ถือหน่วยลงทุนเกินร้อยละสิบของจำนวนหน่วยลงทุนที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของกองทุนรวมนั้น ในกรณีที่เป็นการจัดการกองทุนรวม

1.7 นายจ้างหรือบริษัทในเครือ ในกรณีที่เป็นการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

1.8 นิติบุคคลที่เป็นที่ปรึกษาการลงทุนของบริษัทจัดการหรือของกองทุน

1.9 กองทุนภายใต้การจัดการของบริษัทจัดการ

1.10 บุคคลที่สำนักงานเห็นว่ามีความควบคุมบุคคลตาม 1.1 – 1.9

2. ในการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องข้างต้น บริษัทจัดการต้องปฏิบัติตามนี้

2.1 เป็นธุรกรรมที่เป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดต่อกองทุน

2.2 มีความจำเป็น

2.3 เป็นธุรกรรมในลักษณะ at arm's length transactions

3. กำหนดให้การทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีดังต่อไปนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ดูแลผลประโยชน์กรณีกองทุนรวม หรือได้รับความยินยอมจากลูกค้ากรณีกองทุนส่วนบุคคล โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งอาจจะตกลงกันล่วงหน้าไว้ในสัญญาหรือได้รับความยินยอมก่อนการทำธุรกรรมเป็นกรณีไปก็ได้

3.1 การทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีนายจ้างเพียงรายเดียว

3.2 การทำธุรกรรมที่ไม่มีราคาตลาดกับบุคคลที่เกี่ยวข้องของกองทุนรวมหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีหลายนายจ้าง

3.3 การทำธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรงที่ไม่ผ่านบริษัทนายหน้าหรือบริษัทสมาชิกและไม่มีราคาตลาดรองรับ

3.4 การทำธุรกรรมซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรงผ่านบริษัทนายหน้าหรือบริษัทสมาชิกและมีราคาที่ไม่สอดคล้องกับราคาตลาด (big lot)

ราคาตลาด หมายถึง ราคาใน SET/MAI หรือราคาที่เสนอ โดย ThaiBMA

3.5 การทำธุรกรรมระหว่างกองทุนภายใต้การจัดการของตน

4. ห้ามมิให้บริษัทจัดการทำธุรกรรมระหว่างกองทุนกับบริษัทจัดการเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน

5. บริษัทจัดการต้องจัดทำรายงานการทำธุรกรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ให้สำนักงานเป็นรายเดือนและจัดเก็บเอกสารหลักฐานไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่มีการทำธุรกรรม

5.1 การทำรายการซื้อขายโดยตรง ซึ่งรวมการซื้อขายผ่านบริษัทนายหน้าหรือบริษัทสมาชิกที่ทราบได้ว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.2 การทำรายการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทจัดการ หรือบริษัทนายหน้าหรือบริษัทสมาชิกซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.3 การซื้อหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ผ่านผู้จัดจำหน่ายซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.4 การซื้อหลักทรัพย์ที่ arranger เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.5 การซื้อหลักทรัพย์ที่ผู้ออกหรือผู้รับฝากเงินเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยยกเว้นกรณีเงินฝากเพื่อบริหารสภาพคล่องของกองทุน

5.6 การซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างกองทุนที่บริษัทจัดการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการลงทุน

5.7 การให้ยืมหลักทรัพย์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.8 การซื้อขายหน่วยลงทุนของกองทุนรวมทั้งบริษัทจัดการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นผู้บริหารจัดการ กรณีกองทุนส่วนบุคคล

5.9 การซื้อโดยมีสัญญาขายคืนกับบริษัทจัดการ หรือบริษัทในเครือของบริษัทจัดการ

6. บริษัทจัดการต้องเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นรายเดือน โดย

▪ กองทุนรวม : เปิดเผยในรายงานรอบระยะเวลาหกเดือนของรอบปีบัญชีหรือปีปฏิทิน และรายงานทูลรอบปีบัญชีของกองทุนรวม

▪ กองทุนส่วนบุคคล : แจ้งให้ลูกค้าทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ตามที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาจัดการกองทุนส่วนบุคคล

7. กำหนดให้ข้อ 5 และข้อ 6 ข้างต้น ไม่บังคับใช้กับกองทุนรวมที่เสนอขายหน่วยลงทุนแก่ผู้ลงทุนสถาบันและกองทุนรวมสำหรับผู้ลงทุนต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หลักการข้างต้นจะบังคับใช้กับกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ด้วย

หมวดที่ 4 การซื้อขายหลักทรัพย์ของพนักงานในบริษัทจัดการ

กำหนดให้บริษัทจัดการต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในที่ป้องกันมิให้พนักงานของบริษัทจัดการกระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ให้บริษัทจัดการถือปฏิบัติตามเกณฑ์ที่สมาคมประกาศกำหนด